

Принцип субсидиарності	громадсько-політичний принцип, за яким вищі рівні управління в сфері природоохоронної діяльності повинні вирішувати лише ті регіональні екологічні проблеми, для самостійного розв'язання яких нижчі рівні екологічного управління не мають достатніх повноважень чи ресурсного забезпечення;
Принцип децентралізації	полягає у перерозподілі владних повноважень між центром і регіонами з метою їх ефективного використання, посилення відповідальності регіонів за стан довкілля та прийняті рішення, заохоченні регіональних ініціатив, створенні умов для оптимізації практичного вирішення природоохоронних питань на регіональному і місцевому рівнях;
Принцип партнерства	ґрунтується на співпраці між суб'єктами регулювання природоохоронної діяльності різних рівнів в межах адміністративно-територіальних одиниць;
Принцип програмування	передбачає розробку, на основі партнерства, програмних екологічних документів розвитку регіонів виходячи з державних пріоритетів.

↑
принципи

Рис. 1. Доцільні принципи територіального менеджменту в галузі охорони довкілля

Так, екологічна політика має бути інтегрована у процес прийняття управлінських рішень щодо соціально-економічного розвитку України та її регіонів. Одним із завдань цього є «розвиток галузевих стратегій» [4]. Отже, логічним і необхідним є доповнення принципів побудови екологічної політики, наприклад, принципом програмування.

Список використаних джерел:

1. Екологічний менеджмент / Н.М.Кривокульська. Тернопіль, ТНЕУ, 2013. 214с.
2. Як війна впливає на довкілля і як можна допомогти його відновлювати. URL: <https://suspilne.media/231917-ak-vijna-vplivae-na-dovkilla-i-ak-mozna-dopomogti-jogo-vidnovluvati-rozpovidaie-ekologina/>
3. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» (редакція від 01.01.2022 року). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>
4. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text> (дата звернення: 19.05.2022 р.).

Тетяна РИПКОВИЧ

здобувачка освітньо-професійної програми «Державна служба», ЗУНУ

Науковий керівник – к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу ЗУНУ Олена ДУДКІНА

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ЖИТЕЛІВ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Одним із найважливіших завдань сучасної державної регіональної політики, а також місцевої (локальної) політики, що її формують органи публічного управління на рівні територій та громад, вважають вирішення соціальних проблем та підвищення добробуту населення. Особливої уваги в умовах реформи децентралізації та реформи місцевого самоврядування потребує, перед усім, вирішення проблем, пов'язаних з підвищенням загального життєвого рівня, подолання бідності, забезпеченням соціальних гарантій, покращанням здоров'я населення та якості життя. Аналіз останніх досліджень і публікацій у сфері публічного управління з питань управління соціальним розвитком свідчить, що питання надання соціальних послуг органами місцевого самоврядування активно вивчається українськими науковцями.

Дослідження діяльності органів місцевого самоврядування щодо соціального обслуговування населення та надання соціальних послуг вимагає визначення сутності цих понять. Соціальні послуги мають усі ознаки публічних послуг, але критерієм їх виділення в окрему категорію (на відміну від державних послуг) є не коло суб'єктів, що їх надають, а сфера, в якій вони реалізуються (охорона здоров'я, культура, освіта, наука, соціальний захист).

Соціальні послуги можуть надаватися як органами державної виконавчої влади на місцевому рівні, органами місцевого самоврядування, так і недержавними організаціями. Однак, якщо в основі соціальної послуги лежать конституційні права громадян, реалізація яких повинна забезпечуватися державою, то ця послуга має надаватися державними структурами, держава в цьому випадку не вправі самоусунутися, хоча це не забороняє надання цієї послуги й недержавними, комерційними органами.

Відповідно, до соціальних відносяться всі види послуг, що надаються органами публічного управління і недержавними закладами та установами з

метою забезпечення реалізації соціальних прав всіх громадян, незалежно від місця їх проживання, від соціального статусу та рівня доходів тощо. Отримання соціальних послуг нашими громадянами обумовлюється тими життєвими обставинами, за яких особа набуває права на них. Згідно чинного законодавства, це є: інвалідність, часткова втрата рухової активності у зв'язку зі старістю або станом здоров'я, самотність, сирітство, безпритульність, відсутність житла або роботи, насильство, зневажливе ставлення та негативні стосунки в сім'ї, малозабезпеченість, психологічний чи психічний розлад, стихійне лихо, катастрофа.

Відповідно, виділяється така класифікація видів соціальних послуг:

- соціально-побутові послуги – забезпечення харчовими продуктами, транспортними послугами, виклик лікаря, придбання та доставка медикаментів;
- психологічні послуги – надання консультацій з питань психічного здоров'я, застосування психодіагностики, надання медичних порад;
- соціально-педагогічні послуги – організація індивідуального навчального та виховного процесів, дозвілля, спортивно-оздоровчої, технічної та художньої діяльності;
- соціально-медичні послуги – підтримка та охорона здоров'я, здійснення профілактичних, лікувально-оздоровчих заходів, праце терапія;
- соціально-економічні послуги – надання натуральної чи грошової допомоги;
- юридичні послуги – надання консультацій з питань законодавства, здійснення прав та інтересів осіб;
- послуги з працевлаштування – пошук підходящої роботи, сприяння у працевлаштуванні та соціальне супроводження працевлаштованої особи.

Слід підкреслити, що соціальні послуги можуть надаватися за плату і безоплатно. Безоплатні соціальні послуги органи публічного управління на місцевому рівні надають у визначених державними стандартами соціального обслуговування обсягах трьом категоріям осіб: 1) громадянам, не здатним до самообслуговування у зв'язку з похилим віком, хворобою, інвалідністю і що не мають рідних, які повинні забезпечити їм догляд і допомогу; 2) безробітним, постраждалим від стихійного лиха чи катастроф, біженцям (якщо їх середньомісячний сукупний дохід нижче за встановлений прожитковий мінімум); 3) дітям та молоді, які потрапили у складну життєву ситуацію у зв'язку

в інвалідністю, хворобою, сирітством, безпритульністю, малозабезпеченістю, конфліктами і жорстким ставленням в сім'ї.

Відповідно, для забезпечення громадян соціальними послугами на рівні територіальних громад передбачено функціонування тимчасових притулків, у т. ч. для неповнолітніх, в яких організовується тимчасове проживання громадян без визначеного місця проживання та інших осіб з наданням їм відповідної допомоги. Запроваджується також діяльність волонтерів – осіб, які добровільно здійснюють благодійну, неприбуткову та вмотивовану діяльність, що має суспільно корисний характер.

Однією із важливих складових у системі надання соціальних послуг є розробка дієвого механізму визначення потреб у соціальних послугах та обліку їх надання. При цьому повноцінна сучасна система соціальних послуг повинна орієнтуватися, перед усім, на їх якість та реальні потреби споживачів. Відповідно, враховуючи те, що для соціального обслуговування різних верств населення в територіальних громадах, органи публічного управління, що їх надають, повинні забезпечувати адресність їх надання та індивідуальний підхід до соціально вразливих категорій населення. Саме за таких умов, соціальні послуги стануть одним із ефективних інструментів соціального обслуговування жителів територіальних громад.

Жанна САВЧУК

здобувачка освітньо-професійної програми

«Менеджмент закладів охорони здоров'я», ЗУНУ

Науковий керівник – к.е.н., доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу ЗУНУ Наталія КРИВОКУЛЬСЬКА

МАРКЕТИНГОВІ ТЕХНОЛОГІЇ НАДАННЯ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ ЗАКЛАДОМ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я: ТЕОРЕТИЧНИЙ БАЗИС

«Досвід застосування маркетингу в публічному управлінні іноземних держав свідчить про його ефективність, що обґрунтовує необхідність використання маркетингової концепції під час здійснення успішного публічного управління... Використання маркетингових технологій сприятиме покращенню результатів діяльності публічних інституцій, особливо у сучасних умовах